

основі класичних підходів. Практична значущість дослідження полягає у тому, що його результатами є рекомендації щодо стратегії подальшого розвитку транспортного підприємства, які ґрунтуються на об'єктивному аналізі стану транспортного підприємства, транспортної галузі, основних факторів зовнішнього середовища, чинників ризику. Результати дослідження втілені у розроблених елементах стратегічного плану транспортних підприємств з визначеними механізмами та інструментами його практичної реалізації, у їхньому взаємозв'язку з тактичними планами та загальною стратегією транспортного підприємства.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кондратьєв Н.Д. Проблеми економічної динаміки / Н.Д. Кондратьєв. – М.: Економіка, 2009. – 154 с.
2. Кулявець В.Г. Промислові кластери в глобальному економіч-

ному розвитку / В.Г. Кулявець // Регіональна бізнес-економіка та управління. Науковий, виробничо-практичний журнал. – Вінниця: Вінницький фінансово-економічний університет. – 2009. – № 4(24). – С. 30-38.

3. Гуменюк О.І. Кластери як організаційна структура інноваційно-інвестиційної моделі розвитку промисловості / О.І. Гуменюк // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – № 2. – С. 9-19.
4. Інвестиційний клімат в Україні: яким його бачить бізнес: звіт. – Світовий банк: Міжнародна фінансова корпорація, 2011. – 222 с.
5. Мінгальова Ж. Кластери та формування структури регіону / Ж. Мінгальова, С. Ткачова // Мировая економіка та міжнародні відношення. – 2014. – № 5. – С. 97-102.
6. Войнаренко М.П. Кластерні моделі об'єднання підприємств та розповсюдження передового досвіду їх створення в Україні / М.П. Войнаренко // Принципи оцінки конкурентоздатності регіонів / Ін-т конкурентоздатності. – К., 2014. – С. 59-70.
7. Каніщенко Н. Кластери в системі національної конкурентоспроможності / Н. Каніщенко // Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Економіка. – 2009. – № 85. – С. 14-16.

УДК 334.723(063)

Попов О.Є.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри політичної економії
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

Мордовець А.В.

*аспірант кафедри політичної економії
Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця*

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА ОРГАНІВ ВЛАДИ ТА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ У СФЕРІ МІЖСЕКТОРАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Проведено систематизацію та узагальнення теоретичних підходів щодо визначення сутності соціально-економічного партнерства як форми організації взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання. Здійснено упорядкування предметної сфери формування соціально-економічного партнерства. Обґрунтовано концептуальні засади формування соціально-економічного партнерства органів влади та суб'єктів господарювання у сфері державної політики міжсекторальної взаємодії.

Ключові слова: соціально-економічне партнерство, органи влади, суб'єкти господарювання, державна політика, партнерські відносини.

Попов А.Е., Мордовець А.В. ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО ПАРТНЕРСТВА ОРГАНОВ ВЛАСТИ И СУБЪЕКТОВ ХОЗЯЙСТВОВАНИЯ В СФЕРЕ МЕЖСЕКТОРАЛЬНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ

Проведены систематизация и обобщение теоретических подходов к определению сущности социально-экономического партнерства как формы организации взаимодействия органов власти и субъектов хозяйствования. Осуществлено упорядочение предметной области формирования социально-экономического партнерства. Обоснованы концептуальные основы формирования социально-экономического партнерства органов власти и субъектов хозяйствования в сфере государственной политики межсекторального взаимодействия.

Ключевые слова: социально-экономическое партнерство, органы власти, предприятия, государственная политика, партнерские отношения.

Popov O.E., Mordovets A.V. THEORETICAL BASIS OF SOCIAL AND ECONOMIC PARTNERSHIP BETWEEN THE STATE AND BUSINESS ENTITIES IN THE SPHERE OF CROSS-SECTORAL COOPERATION

The theoretical approaches to defining the essence of social and economic partnership as a form of the interaction between the state and business entities have been systematized and generalized. The subject area of the social and economic partnership formation has been streamlined. The conceptual basis for the formation of social and economic partnership between the state and business entities in the sphere of cross-sectoral cooperation has been substantiated.

Keywords: social and economic partnership, state, business entities, public policy, partnerships.

Постановка проблеми. Важливою складовою масштабного процесу реформування національної господарства в сучасних умовах глобалізації та прискорення структурно-інноваційних трансформацій виступають модернізація та підвищення ефектив-

ності функціонування системи державного регулювання економікою для забезпечення стабільності економічного та соціального розвитку країни, зростання добробуту населення, зміцнення конкурентоспроможності вітчизняних виробників тощо. Дієвим

засобом досягнення поставленої мети є процес взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання в рамках міжсекторальної взаємодії, що дозволяє об'єднати ресурси та обмежити локальні ризики, що приймають на себе суб'єкти державного та приватного секторів економіки.

Організація такого роду взаємодії в умовах ринкових відносин насамперед передбачає створення системи партнерських відносин між органами державної влади та суб'єктами господарювання. Динамічні суспільні зміни обумовлюють пошук та реалізацію нових механізмів, технологій та інструментів управління процесами взаємодії [1], що й обумовлює актуальність вивчення та узагальнення теоретичних та концептуальних підходів щодо формування та функціонування процесів партнерства органів влади та суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед дослідників даних питань відсутня погодженість думок щодо визначення сутності взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання. В. Євенко [2] зазначає з цього приводу, що багатомірність та багатозначність цього поняття обумовлюється широтою його застосування при дослідженні та характеристичні відносин у міжнародній, галузевій, регіональній, міжсекторній співпраці, на рівні різних суб'єктів – влади, бізнесу, господарських структур, громадських організацій тощо. Так, наприклад, на думку В. Варнавського [3], Ю. Вдовенко [4], В. Михеєва [5], процес взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання відображає дефініція «державно-приватне партнерство»; В. Колесніченко, В. Остапенко [6] – «публічно-приватне партнерство»;

І. Кучиева [7] – «приватно-суспільне партнерство»; Н. Собчук [8] – «міжсекторальне соціальне партнерство»; Ю. Аношева [9] – «соціальне партнерство»; Ш. Валітова [10] – «соціально-економічне партнерство». Отже, при визначенні дефініції, яка б відображала сутність та особливості процесу організації міжсекторальної взаємодії, варто більш детально проаналізувати зміст поняття «партнерство» та узагальнити понятійно-категоріальний апарат даної предметної сфери.

Постановка завдання. Метою дослідження є систематизація та узагальнення теоретичних підходів щодо визначення сутності соціально-економічного партнерства органів влади та суб'єктів господарювання у сфері міжсекторальної взаємодії. Реалізація поставленої мети дослідження обумовила необхідність визначення сутності понять, що відображає взаємодію органів влади та суб'єктів господарювання як одного із ефективних інструментів міжсекторальної взаємодії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із інструментів економічного та соціального розвитку держави, суспільства та підприємництва є процес партнерства, який здатний сприяти підвищенню ефективності використання ресурсів та потенціалу державного та приватного сектора, розподілу та мінімізації ризиків між державою та приватним сектором. У зв'язку із багатоаспектністю та багатогранністю аспектів взаємодії державних органів влади та суб'єктів господарювання (що визначають широту діапазону трактувань змісту явищ і процесів, які складають міжсекторальну взаємодію) серед науковців наявні суттєві розбіжності щодо дефініції, яка б відо-

Таблиця 1

Етапи морфологічно-семантичного аналізу дефініцій предметно-категоріальної області організації міжсекторальної взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання

№	Етап	Сутність	Ключові аспекти етапу	Мета
1	визначення генеральної сукупності (вибірки дослідження)	відбір найбільш типових визначень поняття	приватно-державне партнерство публічно-державне партнерство приватно-суспільне партнерство міжсекторне соціальне партнерство соціальне партнерство економічне партнерство – тип відносин (форма, відносини, угода, співробітництво, взаємодія)	проаналізувати існуючі підходи до визначення поняття
		формування вибірки виділення елементарного складу – одиниць аналізу (слово, словосполучення)	кількість суб'єктів партнерства (два та три суб'єкти) форма реалізації (проект, послуга, завдання)	аналіз складових сутності визначень
		розкриття сутності складових поняття	за рахунок морфологічної декомпозиції виділення типових складовими поняття та визначення їх кордонів	характеристика змісту складових поняття
2	проведення якісної оцінки виділених компонентів	визначення будови та форми поняття	$D = SK_1 + SK_2 + SK_3 + SK_4$, де D – дефініція, що визначає процес взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання; SK ₁ – форма реалізації взаємодії; SK ₂ – визначення сутності процесу; SK ₃ – суб'єкти, що беруть участь при реалізації партнерства; SK ₄ – інтереси суб'єктів, що беруть участь у процесі	визначення компонентної будови поняття, що відповідає цілям дослідження
		узагальнення компонентів визначення поняття	визначення та відображення типових складових поняття та зв'язок з дефініціями	структуризація складових поняття
3	проведення кількісної оцінки в розрізі виділених компонентів	кількісна оцінка навантаження компонентів в структурі будови поняття	за рахунок програмного забезпечення TextAnalyst 2.0. визначення частоту повторювання складових поняття	визначити частоту складових поняття в визначенні авторів
4	визначення поняття	перевірка включення в поняття базових ознак	формування власного визначення	

Узагальнено за [4; 6; 11]

бражала понятійно-категоріальний апарат даної предметної області. Отже, з метою деталізації та розвитку існуючих підходів до вирішення даного наукового завдання відповідно до ознаки характеру взаємодії держави та суб'єктів господарювання було проаналізовано визначення змісту таких понять, як «приватно-державне партнерство», «публічно-державне партнерство», «приватно-суспільне партнерство», «міжсекторне соціальне партнерство», «соціальне партнерство», «економічне партнерство», «соціально-економічне партнерство». При цьому в роботах авторів спостерігається визнання важливості урахування впливу цього явища на некомерційний сектор при вирішенні суспільно-значущих завдань, що у свою чергу свідчить про складну природу поняття партнерства, а саме про його багатофункціональність, полісуб'єктність, здатність реалізуватися в різних сферах.

Тому на основі аналізу основних категорій, що відображають взаємодію органів влади та суб'єктів господарювання, розроблено схему понятійно-категоріального апарату дефініції «соціально-економічного партнерства» (так як саме сутність даної дефініції відповідає цілям дослідження) з урахуванням результату процесу формування науково-обґрунтованого визначення (рис. 1).

На основі систематизації понятійно-категоріального апарату предметної сфери міжсекторальної взаємодії нами пропонується визначення змісту поняття «соціально-економічне партнерство», що включає до свого складу основні компоненти та відображає процес взаємодії двох секторів при врахуванні інтересів третього сектору. Отже, соціально-економічне партнерство доцільно розглядати як систему відносин

державних органів та суб'єктів господарювання (формування якої здійснюється з обов'язковим дотриманням і урахуванням інтересів некомерційного сектору у ході розробки та реалізації відповідної державної політики), що формується в процесі їхньої довгострокової взаємодії з метою підвищення ефективності реалізації завдань або функцій (які не є профільними для державних органів влади та можуть бути передані виконання суб'єктам господарювання), беручи до уваги економічний ефект від їхньої взаємодії.

Наведене визначення враховує як теоретико-методологічні аспекти публічно-приватного партнерства та принципи співпраці, так і розкриває організаційно-методичні аспекти механізму партнерства, який звичайно визначається певними термінами реалізації, має заздалегідь визначену певну структуру та орієнтований на досягнення чітко встановлених кінцевих результатів (низки суспільно-значущих ефектів). На відміну від існуючих визначень, при цьому враховуються принципи повноти, раціональності, етимології та логічності при побудові компонентів дефініції, що відбиває економічну природу поняття, що дає можливість кращого розуміння всіх особливостей співпраці, дозволяє відрізнити дане поняття від інших відносин та сприяє розробці практичних рекомендацій та схем реалізації соціально-економічного партнерства з урахуванням принципів державного управління.

Узагальнення теоретичних підходів до визначення поняття, що відображають взаємодію органів влади та суб'єктів господарювання, дозволило обґрунтувати концептуальні засади формування соціально-економічного партнерства органів влади та суб'єктів господарювання у сфері державної політики міжсекторальної взаємодії (рис. 2) та виявити низку концептуальних обмежень, що слід враховувати при проектуванні відповідного механізму партнерських відносин, а саме: урахування двомірної, а не міжсекторальної природи учасників відносин; відсутність розгляду державного управління, як важливого аспекту який суттєво впливає на спрямування цілей учасників партнерства тощо.

Крім того, варто зазначити, що запропонований підхід до визначення сутності поняття «соціально-економічне партнерство» відображає основну мету, завдання державних органів влади та суб'єктів господарювання з урахуванням інтересів некомерційного сектору та має ознаки партнерства (а саме ефективність, тобто підвищення ефективності виконання завдань або функцій при залученні суб'єктів господарювання; довготривалість процесу партнерства; зменшення ризиків – за рахунок передачі частини ризиків в процесі партнерства; мінімізація затрат – за рахунок передачі певних завдань чи функцій на реалізацію приватного сектору скорочення затрат на виконання).

Висновки. Нині соціально-економічне партнерство держави та суб'єктів господарювання є одним із факторів стійкого розвитку економіки, важливим аспектом зміцнення державної влади,

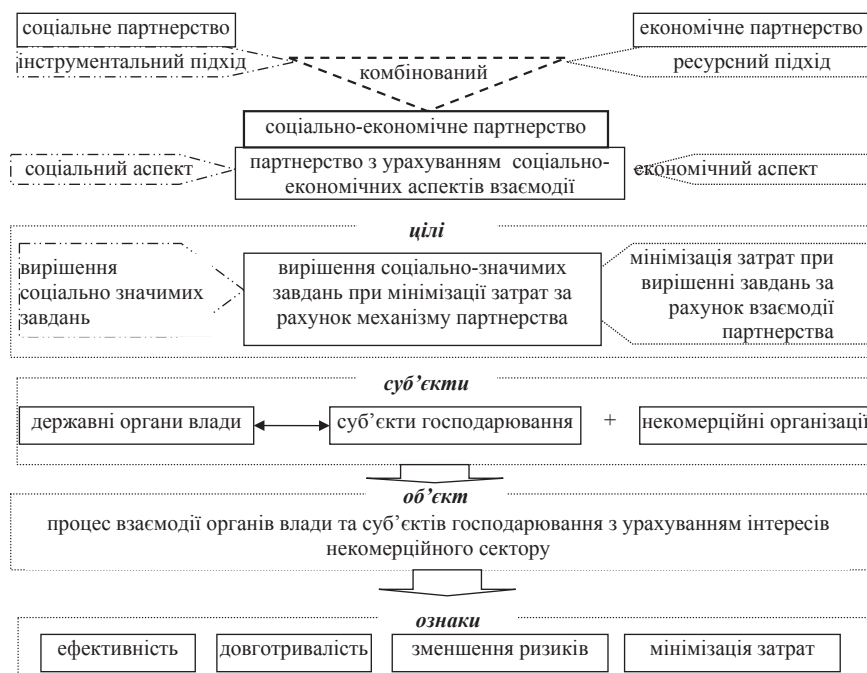

Рис. 1. Схема предметної сфери формування соціально-економічного партнерства

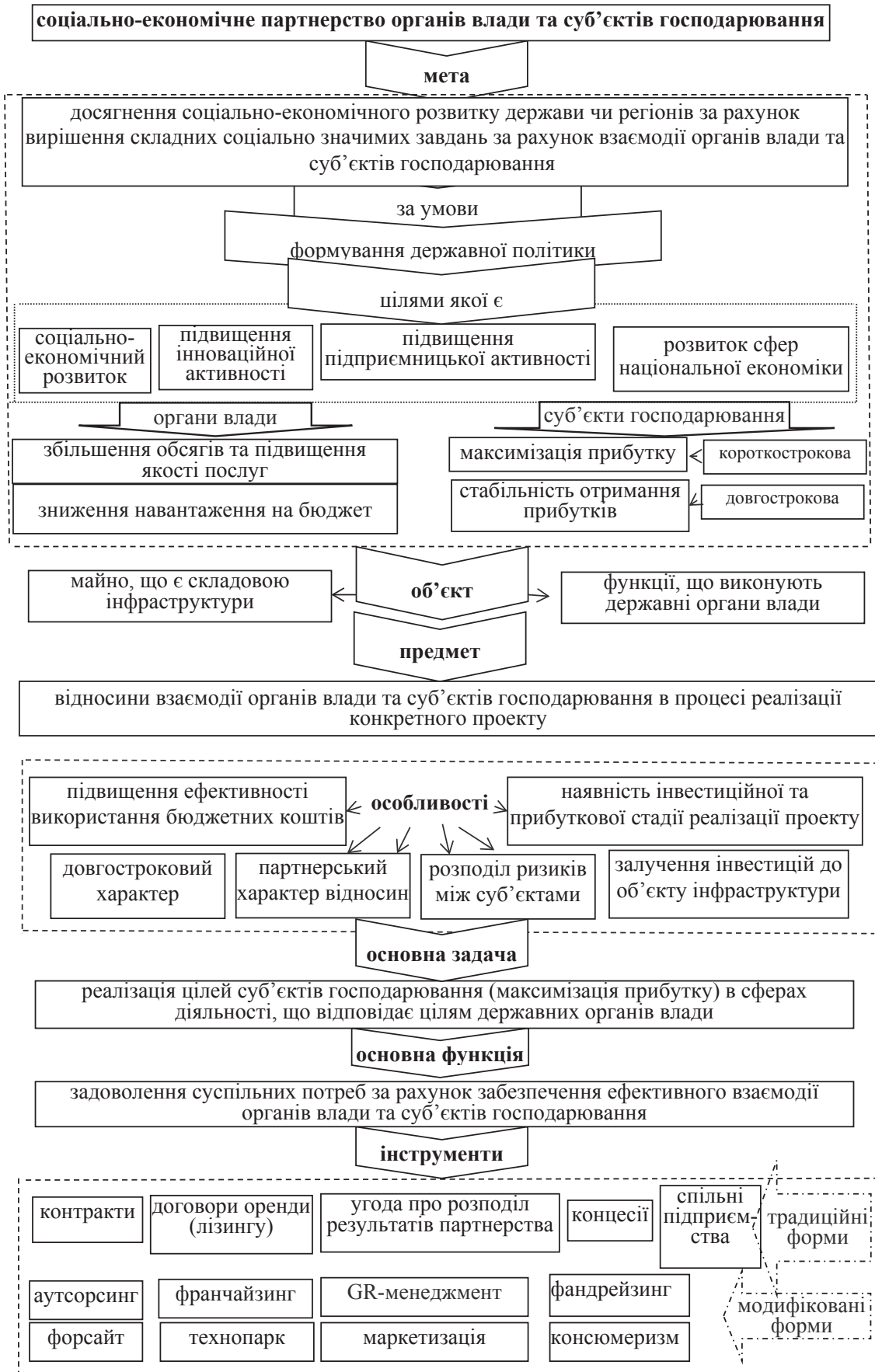

Рис. 2. Концептуальні засади формування соціально-економічного партнерства органів влади та суб'єктів господарювання у сфері державної політики міжсекторальної взаємодії

а також розвитку громадянського суспільства. Але при цьому в роботах науковців не існує єдиної точки зору щодо визначення сутності та дефініції процесу взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання, що пов'язано у першу чергу з зміною форм взаємодії залежно від ступеня залучення приватного сектору до реалізації завдань та відповідно до рівня ризику, фінансування, управління тощо, які беруть на себе сторони. Така різноманітність дефініцій обумовлена у першу чергу різницею в дисциплінарних підходах до визначення понять, з позицій яких розглядається процес взаємодії органів влади та суб'єктів господарювання, глибиною аналізу, рівнем і сферою реалізації даної взаємодії та, як наслідок, різними сутнісною, суб'єктною та об'єктною характеристиками.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Матвеевков Д.О. Эволюция института GR в системе частно-государственного партнерства в современной России [Текст] : дис. ... канд. политич. наук / Матвеевков Д.О. – М., 2011. – 215 с.
2. Евенко В.В. Государственно-частное партнерство как инструмент развития инновационной экономики / В.В. Евенко, В.Ю. Солдатенков [Электронный ресурс]. – Режим доступа : www.tubryansk.ru/doc/psih/evenko.doc.
3. Варнавский В. Государственно-частное партнерство: некоторые вопросы теории и практики [Текст] / В. Варнавский // Мировая экономика и междунар. отношения. – 2011. – № 9. – С. 41-50.
4. Вдовенко Ю.С. Инструментарій приватно-державного партнерства у місцевому соціально-економічному розвитку [Текст] / Ю.С. Вдовенко // Теорія та практика державного управління. – 2009. – № 3(26). – С. 1-5.
5. Михеев В.А. Государственно-частное партнерство в реализации приоритетных национальных проектов [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.csociety.ru/wind.php>.
6. Колесніченко В.Ф. Сутність концептуальних основ публічно-приватного партнерства [Текст] / В.Ф. Колесніченко, В.М. Остапенко // Экономика: проблемы теории и практики. – 2010. – Вып. 264. – Т. II. – С. 371-382.
7. Кучиева И.Х. Модернизационные ориентиры развития института общественно-государственного партнерства [Текст] : автореф. дис. ... канд. эконом. наук : 08.00.01 / И.Х. Кучиева ; [ФГБОУ ВПО «Северо-Осетинский государственный университет»]. – Владикавказ, 2012. – 29 с.
8. Собчук Н.В. Основные подходы к интерпретации понятия межсекторного социального партнерства в современном мире [Текст] / Н.В. Собчук // Научный вестник УРАГС. – 2008. – № 4(5).
9. Аношев Ю.Б. Малое предпринимательство в системе муниципально-частного партнерства [Текст] / Ю.Б. Аношев // Экономические науки. – 2010. – Т. 70. – № 9.
10. Валитов Ш.М. Взаимодействие власти и бизнеса: сущность, новые формы и тенденции, социальная ответственность [Текст] / Ш.М. Валитов. – М. : ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. – 207 с.
11. Остапенко В.М. Сутність та роль публічно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку [Текст] / В.М. Остапенко // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. – 2013. – Вип. 10. – С. 231-235.

УДК 330.322:338.1(477)

Руденко О.А.

*аспірант кафедри економічної теорії та банківської справи
Черкаського державного технологічного університету*

ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

У статті визначено основоположні принципи, завдання та функціональні напрями державної інвестиційної політики економічного зростання та запропоновано концептуальну схему підвищення рівня інвестиційної привабливості країни, спрямованої на економічне зростання.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційна політика, макроекономічна стабілізація, економічне зростання, інвестиційний клімат.

Руденко О.А. ФОРМИРОВАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ КАК ОСНОВЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА

В статье определены основополагающие принципы, задачи и функциональные направления государственной инвестиционной политики экономического роста и предложена концептуальная схема повышения уровня инвестиционной привлекательности страны, направленной на экономический рост.

Ключевые слова: инвестиции, инвестиционная политика, макроекономическая стабилизация, экономический рост, инвестиционный климат.

Rudenko O.A. STATE INVESTMENT POLICY AS THE BASIS ECONOMIC GROWTH

In the article the basic principles, objectives and functional areas of government investment policies of economic growth and proposed conceptual scheme of improving investment climate aimed at economic growth.

Keywords: investments, investment policy, macroeconomic stabilization, economic growth, investment climate.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Сучасний розвиток економіки України супроводжується значними трансформаційними процесами, реформуванням територіально-галузевої структури господарства, змінами соціальної сфери економічного характеру. Для стабілізації виробництва, соціальної сфери й економічного зростання країни в цілому необхідне розширення та активізація інвестиційної політики. Ефективна діяльність у довго-

строковій перспективі, забезпечення високих темпів розвитку економіки і підвищення конкурентоспроможності значною мірою визначається позитивним інвестиційним кліматом та масштабами інвестиційної діяльності країни.

У період трансформації економічної системи України почали активно вивчатися інвестиційні процеси, які відбуваються, спочатку на базі закордонних, а потім вітчизняних методик з метою порів-